

Celoživotní vzdělávání je součástí celého vzdělávacího systému, mělo by vést k návyku celoživotně se učit a nereagovat jen na požadavky průmyslu

8.4.2026 - Nikola Šrámková | EDUin

EDUin vítá, že se vláda chce intenzivně zaměřit na oblast celoživotního vzdělávání. Upozorňuje však na to, že celoživotní vzdělávání by přesunem pod koordinaci ministerstva průmyslu a obchodu nemělo být redukováno pouze na naplňování potřeb průmyslu. Mělo by být i nadále úzce provázáno s počátečním vzděláváním a rozvíjet i další kompetence důležité pro občanský nebo osobní život.

Přípravu celoživotního vzdělávání v České republice bude na úrovni vlády nově koordinovat ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček. Dohodli se na tom členové tripartity, dosud jej koordinovalo ministerstvo školství.

„Vítáme, že se vláda chce vzdělávání dospělých systematicky věnovat. Jeho převedení pod ministerstvo průmyslu, které patří mezi silové resorty, může zvýšit význam tématu v rámci vládní agendy. Umožní také větší zapojení zaměstnavatelů, propojení s inovacemi a směřování například ke kratším kurzům, které budou rozvíjet dovednosti umožňující přizpůsobit se novým požadavkům a náročným podmínkám měnícího se trhu práce,“ uvádí **Nikola Šrámková**, analytička EDUinu.

Zároveň připomíná i možná rizika, která s sebou tento krok nese. Upozorňuje na to, že **celoživotní vzdělávání je přirozenou součástí celého vzdělávacího systému. Mělo by vhodně navazovat na počáteční vzdělávání a nemělo by být redukováno jen na nástroj reagující na potřeby trhu práce a zajišťující pracovní sílu pro něj.** „Vzdělávání má být zaměřené na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní a osobní život (Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+), a nejen pro uplatnění na trhu práce. Zaměstnavatelé jsou jedni z důležitých aktérů při tvorbě vzdělávací politiky – nikoliv z toho důvodu, aby vznášeli své požadavky na žactvo či studentstvo, ale aby do diskuze o vzdělávací politice přinášeli informace o proměnách trhu práce a nárocích, které to klade na absolventy škol,“ dodává Šrámková. **EDUin proto doporučuje, aby i přes koordinaci ministerstva průmyslu byly do plánování a zajišťování systému celoživotního vzdělávání skutečně zapojeny i další příslušné resorty - především MŠMT a MPSV.**

EDUin dále upozorňuje na to, že tato organizační změna sama o sobě nezmění jeden z hlavních problémů, který Česká republika v oblasti celoživotního vzdělávání dlouhodobě má – tím je obecně **nízká účast dospělých v celoživotním vzdělávání.** Ta je u nás celkově pod průměrem zemí OECD. Podle dat OECD za rok 2022 se v členských zemích této organizace do celoživotního vzdělávání zapojovalo průměrně 11 procent dospělých ve věku 25-64 let (podíl dospělých, kteří se za poslední 4 týdny zúčastnili jakéhokoli vzdělávání nebo školení). V České republice se v daném roce do celoživotního vzdělávání zapojilo pouze 5 procent dospělých. (OECD: Trends in Adult Learning“ (2024)) V Česku se zároveň ve většině případů vzdělávají většinou ti, kteří už vyšší vzdělání mají. Ti, kteří by se potřebovali dále vzdělávat, čelí řadě bariér, které vznikají již v počátečním vzdělávání.

Technologické, socioekonomické i klimatické změny současného světa přinášejí celou řadu nejistot a

nových výzev. Řada profesí mění svůj charakter, některé úplně zanikají a zaniknou, zároveň vznikají nové. **Propracovaný a dobře fungující systém celoživotního učení tedy bude pro současné státy jedním z hlavních nástrojů, který jeho občanům může pomáhat uplatnit se na proměnlivém a nejistém pracovním trhu.** Aby tento systém fungoval dobře, měl by vést především k tomu, aby u vzdělávajících se dospělých udržoval a dále rozvíjel návyk celoživotně se učit, který si osvojili v počátečním vzdělávání.

Více informací:

Nikola Šrámková, analytička EDUinu
nikola.sramkova@eduin.cz / 604 766 771

<https://www.eduin.cz/clanky/tiskova-zprava-celozivotni-vzdelavani>